

ROXY.

Fortælling fra Indiana af
EDWARD EGGLESTON

Oversat. af E. G.

(Fortsat.)

„Nu“, sagde Mark. „Min Svoger og min Søster skammer sig ved at komme. Mine gamle Venner bliver allesammen borte. De har ingen Grund til at kunne synes om mig. De vilde visselig ikke tage mit Parti mod Roxy?“

„Naturligvis ikke. Jeg tror at Fru Bonamy er en god Kvinde.“

Wittaker talte med Willie i en kølig Tone for ikke at vække nogen fjendtlig Følelse hos Mark. Mark sad stille et Øjeblik. Saa knyttede han Haanden og slog den som en Hammer ned i Bordet. „Gudt“, mumlede han. „De gør mig rasende, Hr. Wittaker.“

„De burde ikke blive vred“, sagde Wittaker med Fasthed.

„Jeg tror, hun fortjener det og mere til.“

„Men De taler saa koldt“, udbrød Mark. „En god Kvinde. Aa Gud, hvilken Taabe, jeg har været! En god Kvinde. — Jeg siger Dem, Hr. Wittaker. Hun er en stor Kvinde“. Her sprang Mark op og ned ad Gulvet. „Der er ingen Ord gode nok for hende. Jeg hader mig selv. Jeg forbander mig selv. Jeg syntes, jeg var noget. Jeg var stolt af min Familie og min Popularitet, og Djævelen ved hvad mere. Hvilken Helvedes Nar jeg var. Jeg saa ned paa hende. Jeg troede ikke, hun havde nogen Stolthed undtagen i mig, og hvad der angik mig. Jeg saarede hendes stolte Sjæl hver eneste Dag. Stolt. Nej det — O Gud! Hvad skal jeg kalde hendes? Jeg siger Dem, hun gik herfra og lod hver eneste Ting ligge, som var købt for mine Penge. Da hun foragtede mig, foragtede hun alt, hvad der var mit, selv det Tøj, hun havde paa som min Hustru, og gik bort ligesaa stolt og ligesaa fattig, som hun var kommen. Og Folk troede, at hun var stolt af mig. Og jeg saarede hendes Stolthed med min djævelske Taabelighed, og den Gang, da hun endelig sagde mig imod, saa mente jeg, at jeg var forurettet. Jeg følte Medynk med mig selv og var vred paa hende, fordi hun var saa streng, og jeg for lige hen i den Fælde, Djævelen havde sat for mig. O, Gud, hvilken Daare jeg var, at jeg troede, at jeg var bedre en min stakkels, stakkels Roxy! Min stakkels, stakkels stolte Roxy, hvis Hjerte jeg har knust! Jeg kan ikke udholde det! Jeg vil dræbe mig selv ligesom Judas og komme bort. Det er det eneste, der nu kan gøres. Stakkels, stakkels Pige. Aa, havde jeg dog døet for et Aar siden!“ Og Mark lagde sit Hoved paa Bordet og brast i Taarer og sukkede krampagtigt, idet han af og til gentog det stadige sørgelige Omkvæd, stakkels Roxy!

Wittaker fik Øje paa den ladte Pistol paa Bordet og gyste. Han var altsaa ikke kommen for tidligt. Han overlod Mark til sine Taarer en Tidlang. Men da han atter blev stille, tog Wittaker igen Ordet.

„Hvorfor vil De slaa Dem selv ihjel?“

„Hvad Nytte er det til at leve, naar man foragter sig selv, og alle Mennesker foragte en. Jeg er ikke værdig til at leve, og De ved det, Hr. Wittaker.“

„Meget muligt“, sagde Wittaker. „Der er ikke ret mange Mennesker, der er rigtige til at leve. Men lad os saa sige, at De er meget slet. De har handlet meget slet. Hvis De ikke skammede Dem saa meget over Dem selv, saa vilde jeg forsøge at faa Dem til at skamme Dem. Men ved at slaa Dem selv ihjel fjøjer De kun en slet Handling til den anden. Det er ingen modig Handling.“

„Den er maaske ikke rigtig“, sagde Mark. „men det er det modigste, jeg kan gøre, skulde jeg mene!“

„Nuvel“, sagde Wittaker. „Det er modigere end adskilligt andet. Men naar De taler om at slaa Dem selv ihjel, fordi De foragter Dem selv, og alle Mennesker foragter Dem, saa løber De kun væk fra den naturlige Straf for deres Synd. De hader Dem selv — det er godt. — De bør hade Dem selv. Men De burde have Mod til at leve og møde Deres egen Foragt og alle andres. Det er at være modig. Naar Synden er begaaet, saa er det bedste, der er at gøre, taalmodig at tage imod Straffen.“

„Saa er jeg en Kujon. Jeg tænker, at jeg er omtrent saa slet, som en Mand kan blive!“ sagde Mark.

„Nej“, sagde Wittaker. Han talte langsomt, som han altid gjorde, naar teoretisk Kristendom kom i Strid med praktisk Klogskab. „Jeg tror ikke, at De er helt slet paa nogen Maade. De er en god Del bedre med den Pistol foran Dem, end De hidtil har været!“

Bonamy saa forundret paa ham.

„Jeg holder mere af Dem, fordi De hader det onde“, sagde Wittaker. „Der har været en Tid, da De var ligesaa slet som nu, i Stand til at synde paa samme Maade — men fuldstændig tilfreds med Dem selv. Er det ikke rigtigt?“

Mark gyste kun.

„De er ikke værre i Nat, end De var for et Aar siden, men den Gang var De blind. Nu ser De. Tak De Gud, at De ser! Det er intet opmunrende Syn. Men den Mand, som ser, er mere værd, end et Dusin blinde. Vær nu ingen Kujon og løb bort fra den Opgave, der ligger foran Dem.“

„Hvilken Opgave?“ spurgte Mark.

„Hvilken speciel Opgave, ved jeg ikke“, sag-

de Wittaker. „De byggede Deres Hus paa Sand. Det er slaaet i Stykker. Der første Arbejde er at rydde Stumperne bort og komme til at bygge paa en solid Grundvold. Ruindynge er fæl, men den er Deres. De har ingen Ret til at løbe Deres Vej og lade den ligge som en Forargelse for alle Mennesker. Har De vel?“

Mark støttede atter sit Hoved mod Bordet og stønnede. Efter længe at have talt lettede han sit Sind ved at bekende mange Ting for Præsten.

Wittaker blev ved at tale med ham, indtil Majmorgens klare Lys skinnede ind ad Vinduet. Saa rejste han sig for at gaa.

„Vil De besøge Roxy?“ spurgte Mark med nedslagne Øjne og fortvivlet Stemme.

„Snaart eller senere, ja“, svarede Præsten. „Jeg vil besøge hende i Dag, hvis De har noget, som jeg skal sige til hende!“

„Jeg vil ikke bede hende om noget“, sagde Mark. „Hun har gjort, hvad Ret var. Men jeg vilde blot ønske, at hun skulde vide, at jeg vendte tilbage i Gaar med det fulde Forsæt at sige hende alt. Det vilde ikke have forandret noget, men jeg vilde gerne have bekendt. Det er det hårdeste ved denne Ulykke, at jeg ikke tilstod det før. Men hun er saa god. Jeg turde ikke!“

„Det var ikke modigt af Dem, Hr. Bonamy“, sagde Wittaker.

„Jeg indser det“, svarede Mark. „Jeg maa finde mig i, at jeg ogsaa er en Kujon foruden alt det andet“. Det var den eneste Stolthed, der endnu var tilbage i ham. Han følte sig stødt over, at Wittaker mente, at han var en Kryster.

„Farvel“, sagde Wittaker og rakte ham Haanden.

„Det var meget elskværdigt af Dem, Hr. Wittaker, at gaa herop i Nat. Jeg fortjente det ikke. Jeg havde ikke nogen Ret dertil“, sagde Mark.

„Lov mig et“. Wittaker greb fast om Marks Haand. „Intet Selvmord!“

„Jeg holder ikke af at love noget“, sagde Mark stivt.

„Lad mig sige Dem, Hr. Bonamy“, sagde Præsten, „at der ligger et brunt Liv foran Dem. Jeg tænker, at det bedste af Deres Liv endnu er i Vente!“

„Der har ikke kunnet være noget værre end mit Liv hidindtil“, svarede Mark, „undtagen at leve videre med den Bevidsthed, at jeg har knust Hjertet i den kære herlige Roxy, som var min.“

Wittaker drog ham ud paa Verandaen.

„Det var mørk Nat for en Time siden“, sagde han. „Hvis nogen den Gang havde sagt til Dem: „det vil aldrig blive Dag“, saa havde De kaldt ham en Taabe for hans Vantro. Jeg siger Dem, Ven, at jeg allerede ser Sollyset paa Skyerne over Deres Liv. De er kastet ned i Støvet. Det er det bedste, der kan ske. Det gamle Liv maa helt tilintetgøres først. Jeg kan ikke sige Dem hvorledes! Men der vil komme et bedre Liv for Dem, det ved jeg!“

„Men min ulykkelige Roxy!“ udbrød Mark.

„De kan ikke gøre om, hvad der er sket“, sagde Wittaker. „Roxy har lidt og vil lide frygteligt. Det er forfærdeligt at tænke derpaa. Men Roxy har en modig Sjæl. Hun vil faa noget godt ud endogsaa af saadan en Sorg. Bliv her nu og bær Deres Del som en Mand. Løb nu ikke ud af Kampen, men strid Striden til Ende!“

Netop i dette Øjeblik naaede de første Solstråler Kentuckys Høje og omgav dem med en Straalekrands. En let, hvid Taage, gennemsigtig som et Slør, skjulte Flodens spejlblanke Flade. Hele Landskabet syntes at hæve sig op af Mørket til Lys og Herlighed. Iriskerne og Gulspruvne og Svalerne begyndte at kvide i Æblehaven, og de store Flokke af Solsorter, som havde deres Rede i Sycamoretræerne, vaagnede og sang i Kor chip, chip chulurru.

„Hvilken skøn Morgen! Gud er god!“ sagde Wittaker. „Fat nu lidt Mod. Lov mig, at De i en Uge vil udholde Deres Fortvivlelse. Ingen Selvmord de første otte Dage.“

„Jeg lover det“, sagde Mark ubestemt, idet han adspredt saa ud over Floden, som nu forvandlede fra Guld til sølvklar Hvidhed.

„De vil laane mig Pistolen en Uge“, sagde Wittaker.

„De tør saa ikke stole paa mig“, sagde Mark. „Tør De stole paa Dem selv?“ sagde Præsten.

Mark følte Bebrejdelsen og hentede den store Rytterpistol. Wittaker trykkede atter hans Haand og gik, mens han holdt Pistolen temmelig kejtet. Langs ad Vejen mødte han søvngigt udsende Drenge, som skulde ud at flytte Køerne, og Folk med Kurve paa Armen, som skyndte sig op til Torvet. De stirrede allesammen forundret paa Præsten med Rytterpistolen i Haanden.

TYVENDE KAPITEL.

En Synderinde.

Roxy sov tungt efter en gennemvaaget Nat, og Twonnet overlod hende nu i hendes Stedmoders og Jenimas Varetægt, mens hun gik hjem til Frokost. Lefaurens plejede at spise Frokost paa den aabne Svalgang med Udsigt over Floden, og der mødtes Wittaker og Twonnet efter deres gennemvaagede Nat. Ingen af Familien havde lagt Mærke til Wittakers natlige Vandring op til Bonamys. Skandalen var intet passende Samtaleemne ved Bordet, men Fru Lefaure kunde ikke bare sig for at komme med nogle livlige Udtryk for sit Had til Mark.

„De glemmer“, sagde Wittaker beskedent, som

det var hans Vane, naar han sagde imod, „at Bonamy maa lide frygtelig“.

„Det burde han. Det fortjener han lige“, sagde Fru Lefaure, og Twonnets Ansigt viste, at hun hjerteligt bifaldt sin Moders Ord. Wittaker tav. Han saa, at en videre Fremrykkan ad den Kant sikkert vilde fremkalde en livlig Forpostfægtning. Lefaure, som gerne hørte paa en Ordveksling, forsøgte forgæves at opmuntre Præsten til at svare, men det kunde han ikke. Twonnet tænkte, at det var en Skam for saadan en Mand som Wittaker at tage Bonamys Parti. Hun havde spaaet ilde om dette Ægteskab. Nu var det onde kommet, og hun følte sig i sin Ret til at nære et ubegrænset Had til Mark. I samme Forhold som hun beundrede Wittaker, følte hun Uvillie imod, at han paa nogen Maade saa igennem Fingre med Marks Brøde.

Det var alt for godt til ham at blive hængt. Det var hun vis paa. Maaske ogsaa var en lille Smule Stolthed i Twonnet over hendes Stilling som Roxys Veninde og Beskytterinde.

Men paa dette Standpunkt af Samtalen kom den lille rodnæsedede Luis, som havde furageret om i Wittakers Værelse i en sædvanlig Sögen efter at faa noget at vide, ned ad Trapperne med store Øjne og aaben Mund og brød ud paa halv fransk og halv engelsk:

„Fader, der ligger oppe i Hr. Wittakers Værelse en stor Rytterpistol!“

„Hvad siger du“, udbrød hans Fader, som var ved at se Bedstefaders Frokost blive anrettet. Bedstefader maatte nemlig den Dag holde Sengen.

„Hvad siger du, Luis?“ spurgte han smilende, idet han formodede, at lille Per Navsis enten havde talt forkert eller taget Fejl af noget andet og en Rytterpistol.

„Jeg maa have den gemt“, sagde Wittaker, idet han rejste sig. „Den er ladt.“

Da han kom tilbage til det forbausede Selskab ved Bordet, sagde han kort, at Pistolen tilhørte Mark Bonamy.

„Hvordan fik De den?“ spurgte Twonnet.

„Jeg overtalte ham til at lade mig faa den“, sagde Præsten.

„De har altsaa været der“, sagde Hr. Lefaure.

„Ja, jeg har“, sagde Præsten.

Twonnet Uvillie mod Wittaker fik en brat Ende og gav Plads for en ydmygende Følelse af hans Overlegenhed. Hvis der er noget, en Kvinde ikke kan fordrage, saa er det Blodsudgydelse undtagen i det store.

Twonnet Had til Mark forvandlede til Medynk, som hun tænkte sig ham fortvivlet og rede til at dø, og skønt hun et Øjeblik før var sikker paa, at han fortjente en stor Straf, sloges hun af Rædsel ved at tænke sig ham begaa Selvmord om Natten i sit forladte Hjem. Naturligvis var denne pludselige Forandring ikke gennemgribende, men det er en af Kvindernes Fortrin, at de uden videre kan forandre Front, naar det passer.

Twonnet indsaat Klogskaben i Wittakers Fremgangsmaade og forstod Fortræffeligheden af de Hensigter, hun før havde miskendt. Hun udnævnte straks Wittaker til en Helt og ikklædte ham i sin Fantasi alle de Fuldkommenheder, der hører til. Thi hun var en Kvinde, og at lave Helte er Kvindearbejde. Selv fornuftige og praktiske Kvinder laver sig Helte før eller senere. Og en Mand, som ved et Slags Forundelse sniger sig ud om Natten i det eneste rette Øjeblik, naar Pistolen er ladt og rettet mod Offerets Hoved, griber den Arm, som holder Vaabnet, vrister det fra ham, beroliger den fortvivlede Slynge og saa lister sig hjem med Pistolen. Hvad er han andet end alle Heltes Helt.

Den letbevægelige Twonnet havde ofte følt sig draget til en saa fast og tilbageholdende Karakter som Wittakers. Men nu begyndte hun at oprejse ham et Alter i sit Hjerte. Altsammen paa Trods af hendes praktiske, sunde Fornuft, som ikke glemte at advare hende for denne for tidligere Byggen Altret. Men Twonnet huskede med Taknemmelighed paa, at han Dagen i Forvejen havde rost hende. Og det var ogsaa noget, at de nu hjalp ad i at bringe noget godt ud af al denne Ulykke.

„Kommer De hen at se til Roxy i Dag?“ spurgte hun, da hun beredte sig til at vende tilbage til sin Gerning.

„Det tænker jeg ikke. Jeg er rede til, saa snart Fru Bonamy ønsker det, at yde hende hvad Hjælp hun trænger til. Men hun behøver mindre Hjælp end nogen anden i denne fortvivlede Sag“, sagde Præsten.

„Men hvad kan vi gøre for Roxy? Hvad skal alt dette blive til? Hun vil dø, hvis hun skal ligge saadan hen“, raabte Twonnet.

„Jeg ved ikke, hvordan det vil gaa“, sagde Wittaker. „Vi kan ikke gøre ret meget for hende. Men jeg haaber, at hun ikke ret længe vil ligge hjælpeløs. Hun er den stærkeste iblandt os. Naar det værste Stød er forbi, haaber jeg at hun — bedre end jeg kan — vil kunne se, hvad der skal gøres. Naar hun ser det, saa vil hun gøre det.“

„Men hvad bør hun gøre?“ spurgte Twonnet.

„Jeg ved det ikke“, svarede Wittaker. „Jeg har slet ingen Mening derom. Jeg er netop i Færd med at lære, at almindelige Regler ikke gælder i dette Tilfælde. Hvor det er vanskeligt at begribe, at vanskelige Tilfælde har særegne Love. Hvis nogen kan se, hvad der er Ret, saa vil Roxy se det. Der maa være noget, det er Ret, selv i saadan en forfærdelig Sag som denne.“

„Jeg kan ikke indse, hvad hun skal gøre“, vedblev Twonnet.

„Det kan jeg heller ikke“, sagde Præsten.

„Men hvis hun ikke kan gøre noget, saa tror jeg, der intet kan gøres. Vi maa se til de stærke og ikke til de svage efter Befrielse.“

„Men hun er slet ikke at dadle, og det synes at være uretfærdigt, at Byrden skal lægges paa hende“, sagde Twonnet.

„Det er netop Grunden dertil, antager jeg. Kun de gode kan frelse de slette. Men her begynder jeg igen at ville anvende almindelige Regler. Lad os vente, til Roxy viser Vej. Hun har tidt dømt fejl, men i Henseende til, hvad der er Ret og Uret, skelner hun forunderligt klart. Efter at hun var sluppen fri for andre Menneskers falske Leve-regler, var hendes Behandling af Mark aldeles rigtig. Hun har vundet ham fuldkommen, og nu, da hun har forladt ham, er han fuld af Lovtaler over hende. Og havde de Sladderhanke blot biet i to Timer, saa havde hun hørt det hele af ham selv. Han red hjem for at sige hende det.“

Der var noget i denne Lovprisning af Roxy, som saarede Twonnet en ganske lille Smule. Hendes Stilling som Roxys bedste Veninde syntes ikke saa vigtig, som hun havde ventet. Wittaker havde ikke talt et rosende Ord til hende.

„Det er Roxy og atter Roxy“, mumlede hun ved sig selv, mens hun gik hen imod Adams Hus.

„Hvad Nytte er det vel til at lave sin en Helt og bygge et Alter for ham, naar samme Helt ikke en Gang giver en et anerkendende Blik til Tak for al ens Ulejlighed. Samvittigheden er en Læremester, som følger en underlig Logik. Gør paa dens Bud et strengt Stykke Arbejde og tro ikke, at den belønner dig eller lader dig hvile. Dens Ergo vender modsat. Du har gjort vel, Ergo skal du gaa hen og gøre bedre. Af Sted med dig igen, indtil jeg ser Grænsen for dine Kræfter. Velsignet ham, som modtager Udfordringen. Wittakers Teori: at en Læge bør gaa til de syge og ikke til de sunde, er ikke ret meget i Mode mellem Præster og i Kirkesamfund nu til Dags. Det er kun gammeldags og dagligdags Mænd som Wittaker, der maa forsøge paa at naa det nittende Aarhundredes Toldere og Syndere, og som har den idiotiske Mening, at de fortabte Paar og den forlorne Søn har Fordring paa deres Tid.“

Men Wittaker var akkurat tosset nok til i denne Morgenstund at give sig paa Vej for at finde Nancy Kirtley og se, hvad der kunde gøres for hende.

Først traf han Haz paa sin Ølvogn og gav sig til at snakke med ham og spurgte ham, hvor hans Søster var. Dette Kainsforhør var meget ubehageligt for Kirtley, som gerne vilde have følt noget broderlig Interesse for sin Søster, hvis ikke Fru Haz havde ment noget andet. Der kan ikke være mere end et Overhoved i Familien. Haz havde faaet at vide, at Nancy var en stor Vanære og kun skikket til at smides ud, fordi hans Kone havde afgjort Sagen. Naar hun siger væk, væk, saa maa der lystres. Han svarede kort, at Nancy var gaet derfra i Aftes og ikke var vendt tilbage. For at undgaa videre Spørgsmaal, kørte han videre.

Saa gik Wittaker hen til Hr. Highbury, Kirkeforstanderen. Var det i en Slags fortvivlet Spot, han gik til ham om Hjælp? Eller vilde han maaske lære Kirkeforstanderen noget? Tænkte han, at Farisæeren egentlig var ligesaa fortabt et Faar som Tolderen og Skögen? Og ved at sætte Farisæeren til at oplede den fortabte søgte han maaske ogsaa at faa Farisæeren til at finde sig selv fortabt i Selvbedrageriets vilde Ørken. Hvad nu end Grunden var, saa tog han Highbury med sig ind i Bagbutikken og fortalte ham, at han i Aftes havde talt med Mark, og nogle af Omstændighederne. Hr. Highbury syntes, at det var helt passende, at Præsten skulde forsøge at redde Bonamy. For Bonamy var en Mand og ingen Kvinde, hvilket gør en stor Forskel.

Og han var en Mand af agtværdig Familie og derfor nok værd at gøre sig Umage for. Desuden var det jo at komme Metodisterne i Forkøbet saa at de kunde se, hvorledes de forsøgte deres egne Medlemmer og saa videre. Men han raadede Hr. Wittaker til ikke at besøge Fru Bonamy, da det vilde give Anledning til Snak.

„Jeg gaar ikke hen og ser til Fru Bonamy, undtagen hvis der bliver sendt Bud efter mig“, sagde Præsten.

„Men jeg vil gerne have Dem med mig hen at se til Nancy og Kirtley. Det er ikke saa passende for mig at gaa alene“, vedblev han.

Highbury tav. Hans Ansigt udtrykte mange forskellige Ting. At det kunde falde Wittaker ind at tænke paa at se til en Pige i hendes Samfundstilling, var ham en Overraskelse. Slige Mennesker kunde maaske frelses, mens det var ikke rimeligt, og hvis de blev frelst, vilde det utvivlsomt blive ved Hjælp af ualderne Rejseprædikanter og ikke ved universitetsuddannede Mænd. At Wittaker skulde tale med en vanæret Kvinde, var ligesaa frastødende for den agtværdige Kirkeforstander, som en lignende Opførsel havde været for Simon Farisæeren. At han nu skulde gaa hen og tale med hende, mens hele Byen var fuld af Skandalen, og værst af alle Ting, at han skulde vove at anmode ham, Highbury, Købmand og Kirkeforstander og Velhaver og en af Guds Udvalgte om at gaa med sig; det var aldeles ubegribeligt. Ikke desto mindre saa han sig ivrig om efter en eller anden logisk Grund for sit Afslag. Han vidste, at Wittaker var en Mand, som var meget ufølsom for verdslig Forsigtighed i slige Sager.

„Jeg tror ikke, det vil være til nogen Nytte for os at tale med saadan en Kvinde“, sagde han nølende og rødmende.

„Men De ved jo, hvor kærlig og tilgivende Kristus var mod den Slags Mennesker“, svarede Wittaker.

(Fortsættes.)